

Programowanie, część II

Rafał J. Wysocki

Instytut Fizyki Teoretycznej, Wydział Fizyki UW

16 kwietnia 2012

Rola standardowej biblioteki C

Współpraca z jądrem systemu

Zawiera funkcje pozwalające programom z **przestrzeni użytkowników** (*ang. user space*), czyli np. aplikacjom, na używanie funkcji udostępnianych przez jądro systemu, czyli **wywołań systemowych** (*ang. system call*).

Rola standardowej biblioteki C

Współpraca z jądrem systemu

Zawiera funkcje pozwalające programom z **przestrzeni użytkowników** (*ang. user space*), czyli np. aplikacjom, na używanie funkcji udostępnianych przez jądro systemu, czyli **wywołań systemowych** (*ang. system call*).

Funkcje wykonujące „typowe” zadania

Niektóre operacje są przeprowadzane praktycznie zawsze w taki sam sposób (np. „buforowane” wejście-wyjście, przetwarzanie łańcuchów). Nie ma zatem potrzeby (ani sensu) programowania ich za każdym razem od nowa w każdej aplikacji i w bibliotece dostępne są funkcje „narzędziowe” realizujące te operacje.

Rola standardowej biblioteki C

Współpraca z jądrem systemu

Zawiera funkcje pozwalające programom z **przestrzeni użytkowników** (*ang. user space*), czyli np. aplikacjom, na używanie funkcji udostępnianych przez jądro systemu, czyli **wywołań systemowych** (*ang. system call*).

Funkcje wykonujące „typowe” zadania

Niektóre operacje są przeprowadzane praktycznie zawsze w taki sam sposób (np. „buforowane” wejście-wyjście, przetwarzanie łańcuchów). Nie ma zatem potrzeby (ani sensu) programowania ich za każdym razem od nowa w każdej aplikacji i w bibliotece dostępne są funkcje „narzędziowe” realizujące te operacje.

Standardowe definicje

Np. `M_PI` (liczba π), `EXIT_SUCCESS` (0).

Pliki nagłówkowe z biblioteki C

Nagłówek C++	Nagłówek C	Zawartość
cassert	assert.h	Diagnostyka
cctype	ctype.h	Funkcje operujące znakami
cerrno	errno.h	Obsługa błędów
cfloat	float.h	Zmiennoprzecinkowe typy danych
ciso646	iso646.h	Alternatywny zapis operatorów ISO 646
climits	limits.h	Rozmiary całkowitych typów danych
locale	locale.h	Obsługa narodowych standardów notacji
cmath	math.h	Obliczenia numeryczne
csetjmp	setjmp.h	Nielokalne skoki
csignal	signal.h	Obsługa sygnałów
cstdarg	stdarg.h	Obsługa zmiennych argumentów funkcji
cstddef	stddef.h	Standardowe definicje
cstdio	stdio.h	Standardowe wejście-wyjście
cstdlib	stdlib.h	Funkcje ogólnego przeznaczenia
cstring	string.h	Obsługa łańcuchów
ctime	time.h	Mierzenie czasu itp.

Klasa string

Obiekt klasy string reprezentuje łańcuch (ciąg znaków) o zmiennej długości. Znaki są reprezentowane przez wartości typu char.

Klasa string

Obiekt klasy string reprezentuje łańcuch (ciąg znaków) o zmiennej długości. Znaki są reprezentowane przez wartości typu char.

Funkcje globalne o argumentach klasy string

<code>operator+()</code>	Łączenie łańcuchów
<code>swap</code>	Zamiana zawartości 2 łańcuchów
Operatory porównania	Porównywanie łańcuchów
<code>getline()</code>	Odczyt wiersza tekstu
<code>operator<<()</code>	Wyjście na strumień
<code>operator>>()</code>	Wejście ze strumienia

Klasa string

Obiekt klasy string reprezentuje łańcuch (ciąg znaków) o zmiennej długości. Znaki są reprezentowane przez wartości typu char.

Funkcje globalne o argumentach klasy string

operator+()	Łączenie łańcuchów
swap	Zamiana zawartości 2 łańcuchów
Operatory porównania	Porównywanie łańcuchów
getline()	Odczyt wiersza tekstu
operator<<()	Wyjście na strumień
operator>>()	Wejście ze strumienia

Metody służące do manipulowania łańcuchami

Np. `.insert()`, `.erase()`, `.find()`, `.operator=()`, `.length()`

Klasa wstring

Analogiczna do klasy string, tylko znaki są reprezentowane przez wartości typu `wchar_t`.

Klasa wstring

Analogiczna do klasy `string`, tylko znaki są reprezentowane przez wartości typu `wchar_t`.

Ta klasa może być używana do przechowywania i przetwarzania tekstów reprezentowanych zgodnie ze standardem Unicode.

Klasa `wstring`

Analogiczna do klasy `string`, tylko znaki są reprezentowane przez wartości typu `wchar_t`.

Ta klasa może być używana do przechowywania i przetwarzania tekstów reprezentowanych zgodnie ze standardem Unicode.

Implementacje w różnych systemach operacyjnych mogą się różnić (np. dla UNIX-a `wchar_t` odpowiada reprezentacji UTF-32, a dla Windows – UTF-16).

Klasy wejścia-wyjścia wykorzystujące strumienie

ios_base

- ios
 - istream (cin), ostream (cout, cerr, clog)
 - ifstream
 - ofstream
 - istringstream
 - ostreamstream
 - iostream [fstream, stringstream]

Klasy wejścia-wyjścia wykorzystujące strumienie

`ios_base`

- `ios`
 - `istream` (`cin`), `ostream` (`cout`, `cerr`, `clog`)
 - `ifstream`
 - `ofstream`
 - `istringstream`
 - `ostreamstringstream`
 - `iostream` [`fstream`, `stringstream`]

`streambuf`

- `filebuf`
- `stringbuf`

Klasy wejścia-wyjścia wykorzystujące strumienie

`ios_base`

- `ios`
 - `istream (cin), ostream (cout, cerr, clog)`
 - `ifstream`
 - `ofstream`
 - `istringstream`
 - `ostreamstream`
 - `iostream [fstream, stringstream]`

`streambuf`

- `filebuf`
- `stringbuf`

Z tymi klasami powiązane są typy danych (`fpos`, `streamoff`, `streampos`, `streamsize`) oraz **manipulatory** (np. `endl`) wejścia-wyjścia.

Klasy wejścia-wyjścia zorientowane na `wchar_t`

Klasa `ios` oraz klasy pochodne w stosunku do niej są zorientowane na „obsługę” znaków reprezentowanych przez wartości typu `char` (tzn. 8-bitowe).

Klasy wejścia-wyjścia zorientowane na `wchar_t`

Klasa `ios` oraz klasy pochodne w stosunku do niej są zorientowane na „obsługę” znaków reprezentowanych przez wartości typu `char` (tzn. 8-bitowe).

Oznacza to, że każdy wyprowadzany bądź wprowadzany bajt danych jest interpretowany jako reprezentacja pewnego znaku (to, jaki znak będzie wyświetlony, zależy od ustawień terminala itp.).

Klasy wejścia-wyjścia zorientowane na `wchar_t`

Klasa `ios` oraz klasy pochodne w stosunku do niej są zorientowane na „obsługę” znaków reprezentowanych przez wartości typu `char` (tzn. 8-bitowe).

Oznacza to, że każdy wyprowadzany bądź wprowadzany bajt danych jest interpretowany jako reprezentacja pewnego znaku (to, jaki znak będzie wyświetlony, zależy od ustawień terminala itp.).

Istnieją odpowiedniki tych klas, które są zorientowane na „obsługę” znaków reprezentowanych przez wartości typu `wchar_t`.

Klasy wejścia-wyjścia zorientowane na `wchar_t`

Klasa `ios` oraz klasy pochodne w stosunku do niej są zorientowane na „obsługę” znaków reprezentowanych przez wartości typu `char` (tzn. 8-bitowe).

Oznacza to, że każdy wyprowadzany bądź wprowadzany bajt danych jest interpretowany jako reprezentacja pewnego znaku (to, jaki znak będzie wyświetlony, zależy od ustawień terminala itp.).

Istnieją odpowiedniki tych klas, które są zorientowane na „obsługę” znaków reprezentowanych przez wartości typu `wchar_t`.

Tworzą one hierarchię rozpoczynającą się od klasy `wios`, od której pochodzą klasy `wistream`, `wostream` itd.

Części składowe STL (Standard Template Library)

Pojemniki (*ang. container*)

- `bitset` – zestaw bitów
- `deque` – kolejka dwukierunkowa (*ang. double ended queue*)
- `list` – lista
- `map` – mapa (pary |klucz, wartość|)
- `multimap` – uogólniona mapa (wiele kluczy dla jednej wartości)
- `set` – zbiór (niepowtarzające się elementy)
- `multiset` – zbiór (dopuszczalne powtarzające się elementy)
- `priority_queue` – kolejka z priorytetami
- `queue` – kolejka (typu FIFO)
- `stack` – stos
- `vector` – uporządkowane elementy

Części składowe STL (Standard Template Library) c. d.

Iteratory (*ang. iterator*)

Iterator jest obiektem, który można wykorzystać do „przejrzenia” wszystkich elementów danego pojemnika. Musi implementować przynajmniej operatory ++ oraz * (wyłuskanie).

Części składowe STL (Standard Template Library) c. d.

Iteratory (*ang. iterator*)

Iterator jest obiektem, który można wykorzystać do „przejrzenia” wszystkich elementów danego pojemnika. Musi implementować przynajmniej operatory ++ oraz * (wyłuskanie).

Można powiedzieć, że iteratory są uogólnieniem wskaźników.

Części składowe STL (Standard Template Library) c. d.

Iteratory (*ang. iterator*)

Iterator jest obiektem, który można wykorzystać do „przejrzenia” wszystkich elementów danego pojemnika. Musi implementować przynajmniej operatory ++ oraz * (wyłuskanie).

Można powiedzieć, że iteratory są uogólnieniem wskaźników.

Można wyróżnić 5 typów interatorów: `RandomAccess`, `Bidirectional`, `Forward`, `Input`, `Output`, o różnych własnościach (i możliwych zastosowaniach).

Części składowe STL (Standard Template Library) c. d.

Iteratory (*ang. iterator*)

Iterator jest obiektem, który można wykorzystać do „przejrzenia” wszystkich elementów danego pojemnika. Musi implementować przynajmniej operatory ++ oraz * (wyłuskanie).

Można powiedzieć, że iteratory są uogólnieniem wskaźników.

Można wyróżnić 5 typów interatorów: RandomAccess, Bidirectional, Forward, Input, Output, o różnych własnościach (i możliwych zastosowaniach).

Z każdym typem pojemnika związany jest typ iteratora pozwalający na „przeszukiwanie” pojemników danego typu.

Części składowe STL (Standard Template Library) c. d.

Algorytmy (*ang. algorithm*)

Funkcje pozwalające na przeprowadzanie typowych działań na pojemnikach (np. przeszukiwanie, wykonywanie określonej czynności dla każdego elementu, obliczanie liczby elementów, podział na części).

Części składowe STL (Standard Template Library) c. d.

Algorytmy (*ang. algorithm*)

Funkcje pozwalające na przeprowadzanie typowych działań na pojemnikach (np. przeszukiwanie, wykonywanie określonej czynności dla każdego elementu, obliczanie liczby elementów, podział na części).

Zostały one zaimplementowane w taki sposób, że bardzo trudno jest zrobić to lepiej i wykorzystują iteratory oraz szablony tak, aby elementy mogły być dowolnej klasy.

Części składowe STL (Standard Template Library) c. d.

Algorytmy (*ang. algorithm*)

Funkcje pozwalające na przeprowadzanie typowych działań na pojemnikach (np. przeszukiwanie, wykonywanie określonej czynności dla każdego elementu, obliczanie liczby elementów, podział na części).

Zostały one zaimplementowane w taki sposób, że bardzo trudno jest zrobić to lepiej i wykorzystują iteratory oraz szablony tak, aby elementy mogły być dowolnej klasy.

Zalecane jest wykorzystywanie pojemników oraz algorytmów z STL zamiast definiowania swoich własnych, równoważnych funkcjonalnie.

Przykład wykorzystania STL

Sortowanie wierszy z pliku tekstowego

```
#include <iostream>
#include <fstream>
#include <string>
#include <vector>
#include <algorithm>
#include <cstdlib>
using namespace std;

// Nazwa pliku jest argumentem programu.

int main(int argc, char *argv[])
{
    if (argc < 2) {
        cerr << "Oczekiwany 1 argument" << endl;
        return EXIT_FAILURE;
    }

    ifstream plik(argv[1]);
    if (!plik) {
        cerr << "Problem z otwieraniem "
             << argv[1] << endl;
        return EXIT_FAILURE;
    }

    vector<string> wiersze;
    string w;

    while (getline(plik, w))
        wiersze.push_back(w);

    sort(wiersze.begin(), wiersze.end());

    for (int i = 0; i < wiersze.size(); i++)
        cout << wiersze[i] << endl;

    return EXIT_SUCCESS;
}
```

Biblioteki i podsystemy graficzne

Biblioteki graficzne (*ang. graphics library*)

Są potrzebne, aby można było programować grafikę w C++, ponieważ (niestety) we współczesnych systemach komputerowych podsystemy graficzne (*ang. graphics subsystem*) są *bardzo* skomplikowane.

Biblioteki i podsystemy graficzne

Biblioteki graficzne (*ang. graphics library*)

Są potrzebne, aby można było programować grafikę w C++, ponieważ (niestety) we współczesnych systemach komputerowych podsystemy graficzne (*ang. graphics subsystem*) są *bardzo* skomplikowane.

Przykład – GNU/Linux

- Sprzęt (*ang. hardware*) – wyświetlanie, przetwarzanie scen 3D, komunikacja z użytkownikiem
- Sterowniki w jądrze – operowanie sprzętem (niski poziom)
- Serwer X Windows – komunikacja ze sterownikami, system okien, udostępnianie przez sieć, zdarzenia
- Menedżer okien (*ang. window manager*) – dekoracje okien, komunikacja z aplikacjami i serwerem X Windows, zdarzenia

Obsługa zdarzeń

Zdarzenie (*ang. event*)

Sytuacja potencjalnie wymagająca reakcji ze strony co najmniej jednego z programów korzystających z podsystemu graficznego.

Obsługa zdarzeń

Zdarzenie (*ang. event*)

Sytuacja potencjalnie wymagająca reakcji ze strony co najmniej jednego z programów korzystających z podsystemu graficznego.

Źródła zdarzeń

- 1 Serwer X Windows
 - Sprzęt (klawiatura, mysz, ekran dotykowy)
 - Interakcje między oknami (zachodzenie na siebie itp.)
- 2 Menedżer okien
 - Komunikaty z menu itp.
 - Komunikaty od aplikacji

Obsługa zdarzeń

Zdarzenie (*ang. event*)

Sytuacja potencjalnie wymagająca reakcji ze strony co najmniej jednego z programów korzystających z podsystemu graficznego.

Źródła zdarzeń

- 1 Serwer X Windows
 - Sprzęt (klawiatura, mysz, ekran dotykowy)
 - Interakcje między oknami (zachodzenie na siebie itp.)
- 2 Menedżer okien
 - Komunikaty z menu itp.
 - Komunikaty od aplikacji

Sygnalizowanie zdarzenia

Sprzęt ⇔ Serwer X Windows ⇔ Menedżer okien ⇔ Aplikacja

Związki między zdarzeniami

Jedno zdarzenie może powodować wystąpienie kolejnych zdarzeń.

Związki między zdarzeniami

Jedno zdarzenie może powodować wystąpienie kolejnych zdarzeń.

Przykład: ukrywanie okna

- 1 Zdarzenie – kliknięcie myszą w obszarze przycisku ukrywania okna.
- 2 Serwer X Windows przekazuje informację o tym zdarzeniu do menedżera okien.
- 3 Menedżer okien inicjuje operację ukrywania okna. W jej wyniku inne okna mogą stać się widoczne.
- 4 Serwer X Windows wykrywa te sytuacje i traktuje je jako zdarzenia. Przekazuje informacje o nich do menedżera okien.
- 5 Menedżer okien przekazuje informacje o zdarzeniach do aplikacji korzystających z „odstłoniętych” okien.

Graficzny interfejs użytkownika

GUI (*ang. Graphical User Interface*)

Umożliwia użytkownikowi sterowanie komputerem (systemem operacyjnym i aplikacjami) za pośrednictwem podsystemu graficznego.

Graficzny interfejs użytkownika

GUI (*ang. Graphical User Interface*)

Umożliwia użytkownikowi sterowanie komputerem (systemem operacyjnym i aplikacjami) za pośrednictwem podsystemu graficznego.

Sterowanie z wykorzystaniem zdarzeń

Poczynania użytkownika „wytwarzają” zdarzenia (np. ruch myszą, wciśnięcie klawisza), które są interpretowane (na wielu poziomach) i skutkują przeprowadzeniem odpowiednich działań.

Graficzny interfejs użytkownika

GUI (*ang. Graphical User Interface*)

Umożliwia użytkownikowi sterowanie komputerem (systemem operacyjnym i aplikacjami) za pośrednictwem podsystemu graficznego.

Sterowanie z wykorzystaniem zdarzeń

Poczynania użytkownika „wytwarzają” zdarzenia (np. ruch myszą, wciśnięcie klawisza), które są interpretowane (na wielu poziomach) i skutkują przeprowadzeniem odpowiednich działań.

Jeśli każda akcja w systemie komputerowym jest skutkiem jakiegoś zdarzenia (np. związanego z GUI), to mamy do czynienia ze **środowiskiem sterowanym zdarzeniami** (*ang. event-driven environment*).

Komunikacja z użytkownikiem w GUI

Mechanizm obsługi zdarzeń pozwala użytkownikowi wpływać na zachowanie się komputera (systemu operacyjnego i aplikacji), ale potrzebne jest też przekazywanie **informacji zwrotnych** (*ang. feedback*) użytkownikowi.

Komunikacja z użytkownikiem w GUI

Mechanizm obsługi zdarzeń pozwala użytkownikowi wpływać na zachowanie się komputera (systemu operacyjnego i aplikacji), ale potrzebne jest też przekazywanie **informacji zwrotnych** (*ang. feedback*) użytkownikowi.

W GUI do tego celu wykorzystywana jest grafika – wyświetlana na ekranie reprezentuje informacje przeznaczone dla użytkownika.

Komunikacja z użytkownikiem w GUI

Mechanizm obsługi zdarzeń pozwala użytkownikowi wpływać na zachowanie się komputera (systemu operacyjnego i aplikacji), ale potrzebne jest też przekazywanie **informacji zwrotnych** (*ang. feedback*) użytkownikowi.

W GUI do tego celu wykorzystywana jest grafika – wyświetlana na ekranie reprezentuje informacje przeznaczone dla użytkownika.

Może ona zawierać tekst, ale w GUI tekst jest wyświetlany „w towarzystwie” elementów graficznych (tzn. tekst jest traktowany jako część grafiki).

Podstawowe elementy grafiki (*ang. graphics primitives*)

Każdy rysunek jest zbudowany z **podstawowych elementów**, takich jak pojedyncze punkty, linie proste, łuki, prostokąty itp.

Podstawowe elementy grafiki (*ang. graphics primitives*)

Każdy rysunek jest zbudowany z **podstawowych elementów**, takich jak pojedyncze punkty, linie proste, łuki, prostokąty itp.

Zwykle sprzęt (tzw. karta graficzna) może być zaprogramowany do umieszczania takich podstawowych elementów w odpowiednich miejscach ekranu.

Podstawowe elementy grafiki (*ang. graphics primitives*)

Każdy rysunek jest zbudowany z **podstawowych elementów**, takich jak pojedyncze punkty, linie proste, łuki, prostokąty itp.

Zwykle sprzęt (tzw. karta graficzna) może być zaprogramowany do umieszczania takich podstawowych elementów w odpowiednich miejscach ekranu.

Pamięć obrazu (*ang. video memory*)

Pamięć dostępna dla procesora karty graficznej (zwykle wchodzi w skład samej karty), zawierająca informacje o tym, co ma być wyświetlane.

Podstawowe elementy grafiki (*ang. graphics primitives*)

Każdy rysunek jest zbudowany z **podstawowych elementów**, takich jak pojedyncze punkty, linie proste, łuki, prostokąty itp.

Zwykle sprzęt (tzw. karta graficzna) może być zaprogramowany do umieszczania takich podstawowych elementów w odpowiednich miejscach ekranu.

Pamięć obrazu (*ang. video memory*)

Pamięć dostępna dla procesora karty graficznej (zwykle wchodzi w skład samej karty), zawierająca informacje o tym, co ma być wyświetlane.

Podstawowe elementy grafiki są zapisywane (w odpowiedni sposób i we właściwej kolejności) w pamięci obrazu, dzięki czemu (później) stają się widoczne na ekranie wyświetlacza (np. monitora).

Piksele

Grafika rastrowa (*ang. raster graphics*)

Obraz wyświetlany jest w postaci **siatki** (*ang. raster*) złożonej z punktów o różnych kolorach.

Piksele

Grafika rastrowa (*ang. raster graphics*)

Obraz wyświetlany jest w postaci **siatki** (*ang. raster*) złożonej z punktów o różnych kolorach.

Piksel (*ang. picture element*)

Odpowiada pojedynczemu punktowi o ustalonym kolorze na wyświetlanym obrazie.

Piksele

Grafika rastrowa (*ang. raster graphics*)

Obraz wyświetlany jest w postaci **siatki** (*ang. raster*) złożonej z punktów o różnych kolorach.

Piksel (*ang. picture element*)

Odpowiada pojedynczemu punktowi o ustalonym kolorze na wyświetlanym obrazie.

RGB (*ang. Red, Green, Blue*)

Najczęściej wykorzystywany zapis pikseli w pamięci, w którym każdy piksel jest reprezentowany przez 3 B (24 b) danych określających natężenie poszczególnych składowych światła widzialnego (czerwonej, zielonej i niebieskiej). Dla każdej składowej można używać wartości od 0 do 255.

Bufor klatki i przyspieszanie grafiki 2D

Bufor klatki

Obszar pamięci obrazu reprezentujący całą (dwuwymiarową) scenę do wyświetlenia. Jego rozmiar zależy od rozdzielczości wyświetlacza i reprezentacji pikseli. Dla wyświetlacza 1280x1024 i pikseli w 24-bitowej reprezentacji RGB wynosi on $3932160 B = 3840 KiB = 3,75 MiB$.

Bufor klatki i przyspieszanie grafiki 2D

Bufor klatki

Obszar pamięci obrazu reprezentujący całą (dwuwymiarową) scenę do wyświetlenia. Jego rozmiar zależy od rozdzielczości wyświetlacza i reprezentacji pikseli. Dla wyświetlacza 1280x1024 i pikseli w 24-bitowej reprezentacji RGB wynosi on $3932160 B = 3840 KiB = 3,75 MiB$.

Manipulowanie pikselami

Praktycznie każda karta graficzna umożliwia modyfikowanie pojedynczych pikseli bezpośrednio w buforze klatki i odczytywanie zawartości bufora klatki.

Bufor klatki i przyspieszanie grafiki 2D

Bufor klatki

Obszar pamięci obrazu reprezentujący całą (dwuwymiarową) scenę do wyświetlenia. Jego rozmiar zależy od rozdzielczości wyświetlacza i reprezentacji pikseli. Dla wyświetlacza 1280x1024 i pikseli w 24-bitowej reprezentacji RGB wynosi on $3932160 B = 3840 KiB = 3,75 MiB$.

Manipulowanie pikselami

Praktycznie każda karta graficzna umożliwia modyfikowanie pojedynczych pikseli bezpośrednio w buforze klatki i odczytywanie zawartości bufora klatki.

Przyspieszanie grafiki 2D (*ang. 2D graphics acceleration*)

Sprzętowe wspomaganie przez kartę graficzną operacji na zawartości bufora klatki, takich jak rysowanie linii prostych, łuków, prostokątów, wypełnianie wzorem (*ang. pattern*) itp.

Tworzenie rysunków poza buforem klatki

Piksmapa (*ang. pixmap*)

Odwzorowany w pamięci operacyjnej komputera fragment bufora klatki odpowiadający prostokątnemu obszarowi na ekranie.

Tworzenie rysunków poza buforem klatki

Piksmapa (*ang. pixmap*)

Odwzorowany w pamięci operacyjnej komputera fragment bufora klatki odpowiadający prostokątnemu obszarowi na ekranie.

Piksmapy można wykorzystywać do tworzenia rysunków, podobnie jak bufor klatki, ale będą one wyświetlane dopiero po skopiowaniu zawartości piksmapy do bufora klatki.

Tworzenie rysunków poza buforem klatki

Piksmapa (*ang. pixmap*)

Odwzorowany w pamięci operacyjnej komputera fragment bufora klatki odpowiadający prostokątnemu obszarowi na ekranie.

Piksmapy można wykorzystywać do tworzenia rysunków, podobnie jak bufor klatki, ale będą one wyświetlane dopiero po skopiowaniu zawartości piksmapy do bufora klatki.

Niektóre karty graficzne wspomagają sprzętowo kopiowanie piksmap, zarówno między buforem klatki i pamięcią główną, jak i w obrębie bufora klatki.

Tworzenie rysunków poza buforem klatki

Piksmapa (*ang. pixmap*)

Odwzorowany w pamięci operacyjnej komputera fragment bufora klatki odpowiadający prostokątnemu obszarowi na ekranie.

Piksmapy można wykorzystywać do tworzenia rysunków, podobnie jak bufor klatki, ale będą one wyświetlane dopiero po skopiowaniu zawartości piksmapy do bufora klatki.

Niektóre karty graficzne wspomagają sprzętowo kopiowanie piksmap, zarówno między buforem klatki i pamięcią główną, jak i w obrębie bufora klatki.

Piksmapy pochodzące z jednego komputera **nie muszą** być poprawnie wyświetlane po umieszczeniu ich zawartości w buforze klatki karty graficznej na innym komputerze.

Grafika trójwymiarowa (3D)

Większość współczesnych kart graficznych jest konstruowana z myślą o grafice **trójwymiarowej** (3D).

Grafika trójwymiarowa (3D)

Większość współczesnych kart graficznych jest konstruowana z myślą o grafice **trójwymiarowej** (3D).

Pamięć obrazu jest wykorzystywana do zapisu trójwymiarowej sceny (w przestrzennym układzie współrzędnych), na podstawie której generowany jest obraz (może on składać się z wielu nakładających się na siebie części).

Grafika trójwymiarowa (3D)

Większość współczesnych kart graficznych jest konstruowana z myślą o grafice **trójwymiarowej** (3D).

Pamięć obrazu jest wykorzystywana do zapisu trójwymiarowej sceny (w przestrzennym układzie współrzędnych), na podstawie której generowany jest obraz (może on składać się z wielu nakładających się na siebie części).

Renderowanie (*ang. rendering*)

Operacja, w czasie której na podstawie sceny 3D zapisanej w pamięci obrazu tworzone są piksele, a następnie sygnały dla urządzeń wyświetlających. Obejmuje przekształcenia brył, nakładanie tekstur, wygładzanie krawędzi, dodawanie efektów oświetlenia, mgły, przezroczystości itp. oraz rzutowanie.

Grafika 3D w GUI

Przyspieszanie grafiki 3D (*ang. 3D graphics acceleration*)

Wspomaganie sprzętowe przez kartę graficzną przetwarzania scen 3D podczas renderowania.

Grafika 3D w GUI

Przyspieszanie grafiki 3D (*ang. 3D graphics acceleration*)

Wspomaganie sprzętowe przez kartę graficzną przetwarzania scen 3D podczas renderowania.

Współczesne karty graficzne sprawniej przyspieszają grafikę 3D, niż grafikę 2D, więc często bardziej opłaca się wykorzystywać pełne możliwości karty zamiast manipulować „tylko” zawartością bufora klatki.

Grafika 3D w GUI

Przyspieszanie grafiki 3D (*ang. 3D graphics acceleration*)

Wspomaganie sprzętowe przez kartę graficzną przetwarzania scen 3D podczas renderowania.

Współczesne karty graficzne sprawniej przyspieszają grafikę 3D, niż grafikę 2D, więc często bardziej opłaca się wykorzystywać pełne możliwości karty zamiast manipulować „tylko” zawartością bufora klatki.

Scalanie GUI (*ang. GUI compositing*)

Okna wykorzystywane przez aplikacje do komunikacji z użytkownikiem są traktowane jako elementy sceny 3D i renderowane z wykorzystaniem sprzętowego wspomaganie ze strony karty graficznej. Następnie są one łączone w jedną „scenę” i prezentowane użytkownikowi.

Od czego zależy w jakim stopniu wykorzystujemy sprzęt

To, w jakim stopniu można będzie wykorzystywać możliwości sprzętu w zakresie „przyspieszania” tworzenia grafiki, zależy od sterowników w jądrze systemu i (dla GNU/Linuksa) serwera X Windows oraz menedżera okien.

Od czego zależy w jakim stopniu wykorzystujemy sprzęt

To, w jakim stopniu można będzie wykorzystywać możliwości sprzętu w zakresie „przyspieszania” tworzenia grafiki, zależy od sterowników w jądrze systemu i (dla GNU/Linuksa) serwera X Windows oraz menedżera okien.

Sterowniki karty graficznej w jądrze systemu i w serwerze X Windows muszą „wiedzieć” jak zaprogramować sprzęt do przeprowadzania poszczególnych operacji.

Od czego zależy w jakim stopniu wykorzystujemy sprzęt

To, w jakim stopniu można będzie wykorzystywać możliwości sprzętu w zakresie „przyspieszania” tworzenia grafiki, zależy od sterowników w jądrze systemu i (dla GNU/Linuksa) serwera X Windows oraz menedżera okien.

Sterowniki karty graficznej w jądrze systemu i w serwerze X Windows muszą „wiedzieć” jak zaprogramować sprzęt do przeprowadzania poszczególnych operacji.

Serwer X Windows udostępnia menedżerowi okien i, za jego pośrednictwem, aplikacjom, szereg standardowych funkcji, z których mogą one korzystać w celu przeprowadzania podstawowych operacji związanych z tworzeniem grafiki.

Rola biblioteki graficznej

Tworząc aplikację z reguły nie wiemy z góry na jakich systemach będzie ona uruchamiana:

- Nie wiemy jakie będą możliwości sprzętu.
- Nie wiemy jakie funkcje będzie udostępniał serwer X Windows.
- Nie wiemy jaki menedżer okien będzie używany.
- Nie wiemy na co będzie pozwalał menedżer okien.

Rola biblioteki graficznej

Tworząc aplikację z reguły nie wiemy z góry na jakich systemach będzie ona uruchamiana:

- Nie wiemy jakie będą możliwości sprzętu.
- Nie wiemy jakie funkcje będzie udostępniał serwer X Windows.
- Nie wiemy jaki menedżer okien będzie używany.
- Nie wiemy na co będzie pozwalał menedżer okien.

Biblioteka graficzna rozpoznaje możliwości podsystemu graficznego i dostosowuje do nich działanie funkcji oraz klas, z których mogą korzystać aplikacje.

Rola biblioteki graficznej

Tworząc aplikację z reguły nie wiemy z góry na jakich systemach będzie ona uruchamiana:

- Nie wiemy jakie będą możliwości sprzętu.
- Nie wiemy jakie funkcje będzie udostępniał serwer X Windows.
- Nie wiemy jaki menedżer okien będzie używany.
- Nie wiemy na co będzie pozwalał menedżer okien.

Biblioteka graficzna rozpoznaje możliwości podsystemu graficznego i dostosowuje do nich działanie funkcji oraz klas, z których mogą korzystać aplikacje.

Biblioteka graficzna pozwala korzystać z **różnych** podsystemów graficznych w jednolity sposób.

Biblioteki graficzne i zdarzenia

Biblioteki graficzne dostarczają narzędzi ułatwiających obsługę zdarzeń na poziomie aplikacji.

Biblioteki graficzne i zdarzenia

Biblioteki graficzne dostarczają narzędzi ułatwiających obsługę zdarzeń na poziomie aplikacji.

Widżet (*ang. widget, Window gaDGET*)

Obiekt reprezentujący podstawowy komponent GUI, taki jak okno, przycisk, suwak, rozwijane menu itp. W środowiskach MS Windows takie komponenty GUI nazywane są **kontrolkami** (*ang. control*).

Biblioteki graficzne i zdarzenia

Biblioteki graficzne dostarczają narzędzi ułatwiających obsługę zdarzeń na poziomie aplikacji.

Widżet (*ang. widget, Window gaDGET*)

Obiekt reprezentujący podstawowy komponent GUI, taki jak okno, przycisk, suwak, rozwijane menu itp. W środowiskach MS Windows takie komponenty GUI nazywane są **kontrolkami** (*ang. control*).

Każdemu widżetowi przypisuje się prostokątny obszar ekranu i zdarzenia związane z tym obszarem są interpretowane w standardowy sposób w kontekście funkcji spełnianej przez widżet (np. kliknięcie lewym przyciskiem myszy w obszarze przypisanym widżetowi reprezentującemu przycisk może być interpretowane jako wciśnięcie przycisku).

Podstawowe klasy z biblioteki Qt

QApplication

- Obiekt tej klasy reprezentuje program (aplikację).
- Inicjuje zasoby wykorzystywane przez bibliotekę.
- Do konstruktora przekazuje się argumenty funkcji `main()`.
- Wywołanie metody `exec()` uruchamia pętlę obsługi zdarzeń.

Podstawowe klasy z biblioteki Qt

QApplication

- Obiekt tej klasy reprezentuje program (aplikację).
- Inicjuje zasoby wykorzystywane przez bibliotekę.
- Do konstruktora przekazuje się argumenty funkcji `main()`.
- Wywołanie metody `exec()` uruchamia pętlę obsługi zdarzeń.

Pętla obsługi zdarzeń (*ang. event loop*)

Pętla, w której zdarzenia sygnalizowane przez różne części podsystemu graficznego są przetwarzane i przekazywane odpowiednim widżetom.

Podstawowe klasy z biblioteki Qt

QApplication

- Obiekt tej klasy reprezentuje program (aplikację).
- Inicjuje zasoby wykorzystywane przez bibliotekę.
- Do konstruktora przekazuje się argumenty funkcji `main()`.
- Wywołanie metody `exec()` uruchamia pętlę obsługi zdarzeń.

Pętla obsługi zdarzeń (*ang. event loop*)

Pętla, w której zdarzenia sygnalizowane przez różne części podsystemu graficznego są przetwarzane i przekazywane odpowiednim widżetom.

Obiekt klasy `QApplication` musi być utworzony **przed** jakimkolwiek innym obiektem związanym z GUI i może być tylko jeden.

Podstawowe klasy z biblioteki Qt (c. d.)

QObject

Od tej klasy pochodzi większość klas dostępnych w bibliotece Qt. Definiuje ona interfejs umożliwiający przekazywanie informacji o zdarzeniach od jednego komponentu GUI do drugiego (jego konstrukcja wykracza poza standard C++).

Podstawowe klasy z biblioteki Qt (c. d.)

QObject

Od tej klasy pochodzi większość klas dostępnych w bibliotece Qt. Definiuje ona interfejs umożliwiający przekazywanie informacji o zdarzeniach od jednego komponentu GUI do drugiego (jego konstrukcja wykracza poza standard C++).

QPaintDevice

Obiekty tej klasy reprezentują prostokątne powierzchnie, na których można rysować (np. prostokątne wycinki ekranu lub piksmapy).

Podstawowe klasy z biblioteki Qt (c. d.)

QObject

Od tej klasy pochodzi większość klas dostępnych w bibliotece Qt. Definiuje ona interfejs umożliwiający przekazywanie informacji o zdarzeniach od jednego komponentu GUI do drugiego (jego konstrukcja wykracza poza standard C++).

QPaintDevice

Obiekty tej klasy reprezentują prostokątne powierzchnie, na których można rysować (np. prostokątne wycinki ekranu lub piksmapy).

Z każdą taką powierzchnią jest związana prostokątna siatka współrzędnych (o wartościach całkowitych nieujemnych) i punktem o współrzędnych $[0, 0]$ w lewym górnym rogu. Każdy punkt tej siatki reprezentuje jeden piksel.

Podstawowe klasy z biblioteki Qt (c. d.)

QWidget

Klasa pochodna od `QObject` i `QPaintDevice`. Od tej klasy pochodzą wszystkie klasy reprezentujące typowe komponenty GUI. Własne komponenty GUI najłatwiej tworzy się poprzez definiowanie własnych klas pochodnych względem `QWidget`.

Podstawowe klasy z biblioteki Qt (c. d.)

QWidget

Klasa pochodna od `QObject` i `QPaintDevice`. Od tej klasy pochodzą wszystkie klasy reprezentujące typowe komponenty GUI. Własne komponenty GUI najłatwiej tworzy się poprzez definiowanie własnych klas pochodnych względem `QWidget`.

QPainter

Obiekty tej klasy służą do przeprowadzania podstawowych operacji graficznych (takich, jak rysowanie podstawowych elementów grafiki) na „powierzchniach” reprezentowanych przez obiekty klasy `QPaintDevice`.

Podstawowe klasy z biblioteki Qt (c. d.)

QWidget

Klasa pochodna od `QObject` i `QPaintDevice`. Od tej klasy pochodzą wszystkie klasy reprezentujące typowe komponenty GUI. Własne komponenty GUI najłatwiej tworzy się poprzez definiowanie własnych klas pochodnych względem `QWidget`.

QPainter

Obiekty tej klasy służą do przeprowadzania podstawowych operacji graficznych (takich, jak rysowanie podstawowych elementów grafiki) na „powierzchniach” reprezentowanych przez obiekty klasy `QPaintDevice`.

W celu narysowania czegoś tworzy się obiekt klasy `QPainter` związany z obiektem klasy `QPaintDevice` reprezentującym powierzchnię, na której ma powstać rysunek.

Najprostszy program wykorzystujący Qt

```
#include <QApplication>
#include <QLabel>

int main(int argc, char *argv[])
{
    QApplication app(argc, argv);

    QLabel hello("Hello world!");
    hello.resize(100, 30);

    hello.show();
    return app.exec(); // Start pętli obsługi zdarzeń
}
```

Najprostszy program wykorzystujący Qt

```
#include <QApplication>
#include <QLabel>

int main(int argc, char *argv[])
{
    QApplication app(argc, argv);

    QLabel hello("Hello world!");
    hello.resize(100, 30);

    hello.show();
    return app.exec(); // Start pętli obsługi zdarzeń
}
```

- Argumenty funkcji `main()` są przekazywane do konstruktora obiektu `app` (inicjalizacja struktur danych Qt).
- Obiekt `hello` reprezentuje **etykietę** (*ang. label*), czyli prostokątny wycinek ekranu z napisem.
- Metody `resize()` i `show()` pochodzą z klasy `QWidget`, która jest klasą bazową dla `QLabel`.

Kompilowanie programów używających Qt

Interfejs obsługi zdarzeń wykorzystywany przez Qt wykracza poza standard C++, więc programy używające Qt muszą być kompilowane w specjalny sposób.

Kompilowanie programów używających Qt

Interfejs obsługi zdarzeń wykorzystywany przez Qt wykracza poza standard C++, więc programy używające Qt muszą być kompilowane w specjalny sposób.

- 1 Tworzymy katalog o nazwie, która ma być nazwą pliku z programem.
- 2 W tym katalogu tworzymy (przynajmniej) plik o nazwie `main.cpp` zawierający funkcję `main()`. Kod źródłowy programu może być zapisany w wielu plikach (w tym katalogu).
- 3 W katalogu z plikami źródłowymi wykonujemy polecenia:

```
$ qmake -project  
$ qmake  
$ make
```

Kompilowanie programów używających Qt (c. d.)

```
qmake -project
```

Tworzy plik z rozszerzeniem `.pro` zawierający informacje m. in. o tym z jakich plików składa się program.

Kompilowanie programów używających Qt (c. d.)

```
qmake -project
```

Tworzy plik z rozszerzeniem `.pro` zawierający informacje m. in. o tym z jakich plików składa się program.

```
qmake
```

Przygotowuje plik `Makefile` dla polecenia `make`, zawierający instrukcje kompilacji programu.

Kompilowanie programów używających Qt (c. d.)

`qmake -project`

Tworzy plik z rozszerzeniem `.pro` zawierający informacje m. in. o tym z jakich plików składa się program.

`qmake`

Przygotowuje plik `Makefile` dla polecenia `make`, zawierający instrukcje kompilacji programu.

`make`

Wykonuje instrukcje zapisane w pliku `Makefile`. Poza uruchamianiem kompilatora C++ z odpowiednimi opcjami wykonuje programy przekształcające niestandardowy kod związany Qt na standardowy kod w C++.

Przesłanianie metody `paintEvent()`

W celu zaprogramowania tworzenia rysunku z użyciem Qt najłatwiej jest utworzyć klasę pochodną w stosunku do `QWidget`, w której zostanie **przesłonięta** (*ang. `override`*) metoda `paintEvent()`, np.:

```
class Obrazek : public QWidget {
public:
    Obrazek(QWidget *parent);
protected:
    void paintEvent(QPaintEvent *event);
};
```

Przesłanianie metody `paintEvent()`

W celu zaprogramowania tworzenia rysunku z użyciem Qt najłatwiej jest utworzyć klasę pochodną w stosunku do `QWidget`, w której zostanie **przesłonięta** (*ang. override*) metoda `paintEvent()`, np.:

```
class Obrazek : public QWidget {
public:
    Obrazek(QWidget *parent);
protected:
    void paintEvent(QPaintEvent *event);
};
```

`void paintEvent(QPaintEvent *event)`

Metoda **wirtualna** wywoływana wtedy, gdy obszar ekranu (lub piksmapy) przypisany obiektowi, w kontekście którego jest ona wywoływana, wymaga **odświeżenia** (*ang. refresh*).

Przesłanianie metody `paintEvent()`

W celu zaprogramowania tworzenia rysunku z użyciem Qt najłatwiej jest utworzyć klasę pochodną w stosunku do `QWidget`, w której zostanie **przesłonięta** (*ang. override*) metoda `paintEvent()`, np.:

```
class Obrazek : public QWidget {
public:
    Obrazek(QWidget *parent);
protected:
    void paintEvent(QPaintEvent *event);
};
```

`void paintEvent(QPaintEvent *event)`

Metoda **wirtualna** wywoływana wtedy, gdy obszar ekranu (lub piksmapy) przypisany obiektowi, w kontekście którego jest ona wywoływana, wymaga **odświeżenia** (*ang. refresh*).

Jej zadaniem jest utworzenie rysunku, który powinien się tam znajdować.

Treść metody `paintEvent()`

Argument metody `paintEvent()` określa rodzaj zdarzenia, które spowodowało konieczność odtworzenia rysunku oraz obszar, który ma być „przemalowany”.

Treść metody paintEvent()

Argument metody `paintEvent()` określa rodzaj zdarzenia, które spowodowało konieczność odtworzenia rysunku oraz obszar, który ma być „przemalowany”.

Treść metody `paintEvent()` zwykle zawiera instrukcje rysowania z użyciem obiektu klasy `QPainter`, np.:

```
void Obrazek::paintEvent(QPaintEvent *event)
{
    (void)event; // Ignoruj argument (blokuje ostrzeżenie kompilatora).

    QPainter painter(this);

    // Narysuj prostokąt o lewym górnym rogu w punkcie (10, 10)
    // oraz szerokości 200 pikseli i wysokości 100 pikseli.
    painter.drawRect(10, 10, 200, 100);
}
```

Treść metody paintEvent()

Argument metody `paintEvent()` określa rodzaj zdarzenia, które spowodowało konieczność odtworzenia rysunku oraz obszar, który ma być „przemalowany”.

Treść metody `paintEvent()` zwykle zawiera instrukcje rysowania z użyciem obiektu klasy `QPainter`, np.:

```
void Obrazek::paintEvent(QPaintEvent *event)
{
    (void)event; // Ignoruj argument (blokuje ostrzeżenie kompilatora).

    QPainter painter(this);

    // Narysuj prostokąt o lewym górnym rogu w punkcie (10, 10)
    // oraz szerokości 200 pikseli i wysokości 100 pikseli.
    painter.drawRect(10, 10, 200, 100);
}
```

Rysowanie polega na wywoływaniu metod dla obiektów klasy `QPainter`.

Konstruktory podklas QWidget

Konstruktor klasy pochodnej w stosunku do QWidget powinien przyjmować przynajmniej jeden argument będący wskaźnikiem do obiektu klasy QWidget, zawierającym adres **obiekta nadrzędnego** (*ang. parent*).

Konstruktory podklas QWidget

Konstruktor klasy pochodnej w stosunku do QWidget powinien przyjmować przynajmniej jeden argument będący wskaźnikiem do obiektu klasy QWidget, zawierającym adres **obiekту nadrzędnego** (*ang. parent*).

Wartość tego wskaźnika powinna być używana jako argument wywołania konstruktora z klasy QWidget, np.:

```
Obrazek::Obrazek(QWidget *parent) : QWidget(parent)
{
    resize(300, 200); // Rozmiary zajmowanego obszaru (długość, wysokość).
}
```

Konstruktory podklas QWidget

Konstruktor klasy pochodnej w stosunku do QWidget powinien przyjmować przynajmniej jeden argument będący wskaźnikiem do obiektu klasy QWidget, zawierającym adres **objektu nadrzędnego** (*ang. parent*).

Wartość tego wskaźnika powinna być używana jako argument wywołania konstruktora z klasy QWidget, np.:

```
Obrazek::Obrazek(QWidget *parent) : QWidget(parent)
{
    resize(300, 200); // Rozmiary zajmowanego obszaru (długość, wysokość).
}
```

Wskaźnik ten może mieć **domyślną** (*ang. default*) wartość NULL, np.:

```
class Obrazek : public QWidget {
public:
    Obrazek(QWidget *parent = NULL);
    ... // Pola i metody.
};
```

Sygnalizacja zdarzeń przez obiekty

Jeżeli w obrębie widżetu ma miejsce zdarzenie (np. „użytkownik kliknął myszą na grafikę reprezentującą przycisk”), to (w większości przypadków) powinno być ono zasygnalizowane innym obiektom (np. wykonującym działanie, które ma nastąpić po naciśnięciu tego przycisku).

Sygnalizacja zdarzeń przez obiekty

Jeżeli w obrębie widżetu ma miejsce zdarzenie (np. „użytkownik kliknął myszą na grafikę reprezentującą przycisk”), to (w większości przypadków) powinno być ono zasygnalizowane innym obiektom (np. wykonującym działanie, które ma nastąpić po naciśnięciu tego przycisku).

Kod realizujący powiadomianie o zdarzeniu nie powinien zależeć od tego, które obiekty mają być powiadamiane (jeśli by tak było, to ten kod w ogólności nie mógłby być powtórnie wykorzystany).

Sygnalizacja zdarzeń przez obiekty

Jeżeli w obrębie widżetu ma miejsce zdarzenie (np. „użytkownik kliknął myszą na grafikę reprezentującą przycisk”), to (w większości przypadków) powinno być ono zasygnalizowane innym obiektom (np. wykonującym działanie, które ma nastąpić po naciśnięciu tego przycisku).

Kod realizujący powiadomianie o zdarzeniu nie powinien zależeć od tego, które obiekty mają być powiadamiane (jeśli by tak było, to ten kod w ogólności nie mógłby być powtórnie wykorzystany).

Kod implementujący reakcje na zdarzenia nie powinien zależeć od tego, z jakiego obiektu sygnalizowane jest zdarzenie (z tej samej przyczyny).

Sloty

Slot

Metoda implementująca reakcje na zdarzenia określonego rodzaju. Może także być wywoływana „synchronicznie” (jak każda inna metoda).

Sloty

Slot

Metoda implementująca reakcje na zdarzenia określonego rodzaju. Może także być wywoływana „synchronicznie” (jak każda inna metoda).

Slot implementuje się tak, jak każdą inną metodę, lecz musi on być **specjalnie zadeklarowany** w definicji klasy, do której należy, np.:

```
class Obrazek : public QWidget {
    Q_OBJECT

private:
    int n;

protected:
    void paintEvent(QPaintEvent *event);

    ... // Inne pola i metody.

public slots:
    void zmiana(int lw); // Ta metoda jest slotem.
};
```

Sygnały

Sygnał (*ang. signal*)

Deklaracja **możliwości** (*ang. ability*) informowania o zdarzeniach w określony sposób.

Sygnały

Sygnał (*ang. signal*)

Deklaracja **możliwości** (*ang. ability*) informowania o zdarzeniach w określony sposób.

Sygnały definiuje się tak, jak nagłówki metod nie zwracających wyniku („typu” void), ale **nie są one metodami**, np.:

```
class Input : public QWidget {
    Q_OBJECT

private:
    QLineEdit *edit;

    ... // Inne pola i metody.

signals:
    void newValue(int); // Sygnał.
};
```

Łączenie slotów z sygnałami

Reakcje obiektów na zdarzenia sygnalizowane przez inne obiekty (lub za pośrednictwem innych obiektów) programuje się poprzez tworzenie **połączeń** (*ang. connection*) sygnałów ze slotami.

Łączenie slotów z sygnałami

Reakcje obiektów na zdarzenia sygnalizowane przez inne obiekty (lub za pośrednictwem innych obiektów) programuje się poprzez tworzenie **połączeń** (*ang. connection*) sygnałów ze slotami.

`QObject::connect()`

Metoda statyczna w klasie `QObject` (tzn. metoda w klasie `QObject`, która może być wywoływana bez kontekstu), służąca do tworzenia połączeń sygnałów ze slotami.

Łączenie slotów z sygnałami

Reakcje obiektów na zdarzenia sygnalizowane przez inne obiekty (lub za pośrednictwem innych obiektów) programuje się poprzez tworzenie **połączeń** (*ang. connection*) sygnałów ze slotami.

`QObject::connect()`

Metoda statyczna w klasie `QObject` (tzn. metoda w klasie `QObject`, która może być wywoływana bez kontekstu), służąca do tworzenia połączeń sygnałów ze slotami.

Utworzenie połączenia między sygnału `newValue(int)` z obiektu o adresie we wskaźniku `pole` ze slotem `zmiana(int)` z obiektem o adresie we wskaźniku `rysunek`:

```
QObject::connect(pole, SIGNAL(newValue(int)), rysunek, SLOT(zmiana(int)));
```


Emitowanie sygnałów

Sygnalizacja zdarzenia polega na **wyemitowaniu** określonego sygnału przez obiekt (sygnał ten musi być wcześniej zdefiniowany).

Emitowanie sygnałów

Sygnalizacja zdarzenia polega na **wyemitowaniu** określonego sygnału przez obiekt (sygnał ten musi być wcześniej zdefiniowany).

emit

Pseudoinstrukcja służąca do emitowania sygnałów, np.:

```
void Input::getValue(void)
{
    int n;
    bool ok;

    n = edit->text().toInt(&ok); // Przekształć zawartość pola tekstowego na int.
    if (ok) // ok ma wartość true, jeżeli przekształcenie było udane.
        emit newValue(n); // Wyemituj sygnał newValue(n).
}
```

Emitowanie sygnałów

Sygnalizacja zdarzenia polega na **wyemitowaniu** określonego sygnału przez obiekt (sygnał ten musi być wcześniej zdefiniowany).

emit

Pseudoinstrukcja służąca do emitowania sygnałów, np.:

```
void Input::getValue(void)
{
    int n;
    bool ok;

    n = edit->text().toInt(&ok); // Przekształć zawartość pola tekstowego na int.
    if (ok) // ok ma wartość true, jeżeli przekształcenie było udane.
        emit newValue(n); // Wyemituj sygnał newValue(n).
}
```

Wszystkie sloty połączone z sygnałem **newValue()** z bieżącego obiektu zostaną wykonane z argumentem **n** (kolejność nie ustalona).

Reguły łączenia sygnałów ze slotami

W celu połączenia sygnału ze slotem **sygnatura** (*ang. signature*) sygnału musi odpowiadać sygnaturze slotu.

Reguły łączenia sygnałów ze slotami

W celu połączenia sygnału ze slotem **sygnatura** (*ang. signature*) sygnału musi odpowiadać sygnaturze slotu.

To znaczy, że typy danych argumentów metody zadeklarowanej jako slot muszą odpowiadać typom danych w pseudonagłówku użytym do zdefiniowania sygnału.

Reguły łączenia sygnałów ze slotami

W celu połączenia sygnału ze slotem **sygnatura** (*ang. signature*) sygnału musi odpowiadać sygnaturze slotu.

To znaczy, że typy danych argumentów metody zadeklarowanej jako slot muszą odpowiadać typom danych w pseudonagłówku użytym do zdefiniowania sygnału.

```
class Input : public QWidget {
    Q_OBJECT

private:
    QLineEdit *edit;
    ... // Inne pola i metody.

signals:
    void newValue(int);
    // Ten sygnał można połączyć ze slotem
    // o jednym argumencie typu int.
};
```

```
class Obrazek : public QWidget {
    Q_OBJECT

    ... // Pola i metody.

public slots:
    // Ten slot można połączyć z newValue(int).
    void zmiana(int lw);
    // Tego slotu nie można połączyć z newValue(int).
    void zmianaPozycji(int x, int y);
};
```

Reguły łączenia sygnałów ze slotami (c. d.)

Metoda zadeklarowana jako slot może mieć **mniej** argumentów, niż jest „miejsc” na argumenty w pseudonagłówku użytym do zdefiniowania sygnału, który ma być z nią połączony.

Reguły łączenia sygnałów ze slotami (c. d.)

Metoda zadeklarowana jako slot może mieć **mniej** argumentów, niż jest „miejsc” na argumenty w pseudonagłówku użytym do zdefiniowania sygnału, który ma być z nią połączony.

Jeżeli tak jest, to typy danych argumentów tej metody (slotu) muszą **dokładnie** odpowiadać typom danych w pseudonagłówku użytym do zdefiniowania sygnału, znajdującym się **na tych samych pozycjach**.

Reguły łączenia sygnałów ze slotami (c. d.)

Metoda zadeklarowana jako slot może mieć **mniej** argumentów, niż jest „miejsc” na argumenty w pseudonagłówku użytym do zdefiniowania sygnału, który ma być z nią połączony.

Jeżeli tak jest, to typy danych argumentów tej metody (slotu) muszą **dokładnie** odpowiadać typom danych w pseudonagłówku użytym do zdefiniowania sygnału, znajdującym się **na tych samych pozycjach**.

Wartości używane przy emitowaniu sygnału, którym nie odpowiadają żadne argumenty slotu połączonego z tym sygnałem, są **odrzucone** podczas wywoływania tego slotu.

Reguły łączenia sygnałów ze slotami (c. d.)

Metoda zadeklarowana jako slot może mieć **mniej** argumentów, niż jest „miejsc” na argumenty w pseudonagłówku użytym do zdefiniowania sygnału, który ma być z nią połączony.

Jeżeli tak jest, to typy danych argumentów tej metody (slotu) muszą **dokładnie** odpowiadać typom danych w pseudonagłówku użytym do zdefiniowania sygnału, znajdującym się **na tych samych pozycjach**.

Wartości używane przy emitowaniu sygnału, którym nie odpowiadają żadne argumenty slotu połączonego z tym sygnałem, są **odrzucone** podczas wywoływania tego slotu.

Na przykład sygnał zdefiniowany jako `void newValue(int)`; można łączyć ze slotami bez argumentów.

Predefiniowane sygnały i sloty

Wiele klas dostępnych w bibliotece Qt zawiera definicje sygnałów i slotów gotowych do wykorzystania.

Predefiniowane sygnały i sloty

Wiele klas dostępnych w bibliotece Qt zawiera definicje sygnałów i slotów gotowych do wykorzystania.

Przykład

```
int main(int argc, char *argv[])
{
    QApplication app(argc, argv);

    QPushButton koniec("Koniec");
    koniec.resize(100, 50);
    koniec.show();

    QObject::connect(&koniec, SIGNAL(clicked()), &app, SLOT(quit()));

    return app.exec();
}
```

Predefiniowane sygnały i sloty

Wiele klas dostępnych w bibliotece Qt zawiera definicje sygnałów i slotów gotowych do wykorzystania.

Przykład

```
int main(int argc, char *argv[])
{
    QApplication app(argc, argv);

    QPushButton koniec("Koniec");
    koniec.resize(100, 50);
    koniec.show();

    QObject::connect(&koniec, SIGNAL(clicked()), &app, SLOT(quit()));

    return app.exec();
}
```

Sygnał `clicked()` z obiektu `koniec` łączymy ze slotem `quit()` z obiektu `app`, co powoduje zakończenie działania programu po naciśnięciu przycisku.

Łączenie sygnałów z innymi sygnałami

Metoda `QObject::connect()` może być użyta do połączenia sygnału bezpośrednio z innym sygnałem.

Łączenie sygnałów z innymi sygnałami

Metoda `QObject::connect()` może być użyta do połączenia sygnału bezpośrednio z innym sygnałem.

Przykład

Utworzenie połączenia sygnału `valueChanged(int)` z obiektu pod adresem `slider` z sygnałem `valueChanged(int)` z obiektu pod adresem `this`.

```
QObject::connect(slider, SIGNAL(valueChanged(int)), this, SIGNAL(valueChanged(int)));
```

Łączenie sygnałów z innymi sygnałami

Metoda `QObject::connect()` może być użyta do połączenia sygnału bezpośrednio z innym sygnałem.

Przykład

Utworzenie połączenia sygnału `valueChanged(int)` z obiektu pod adresem `slider` z sygnałem `valueChanged(int)` z obiektu pod adresem `this`.

```
QObject::connect(slider, SIGNAL(valueChanged(int)), this, SIGNAL(valueChanged(int)));
```

Wyemitowanie sygnału `valueChanged(int)` przez obiekt pod adresem `slider` będzie **automatycznie** powodować wyemitowanie sygnału `valueChanged(int)` przez obiekt pod adresem `this`.

Klasa QLayout

Widżety powinny być rozmieszczane w obrębie dostępnej im przestrzeni w konsystenty sposób niezależnie od okoliczności (np. wtedy, gdy użytkownik zmieni rozmiary okna).

Klasa QLayout

Widżety powinny być rozmieszczane w obrębie dostępnej im przestrzeni w konsystenty sposób niezależnie od okoliczności (np. wtedy, gdy użytkownik zmieni rozmiary okna).

W tym celu stosuje się obiekty opisujące rozmieszczenie widżetów w danym **pojemniku** (*ang. container*).

Klasa QLayout

Widżety powinny być rozmieszczane w obrębie dostępnej im przestrzeni w konsystenty sposób niezależnie od okoliczności (np. wtedy, gdy użytkownik zmieni rozmiary okna).

W tym celu stosuje się obiekty opisujące rozmieszczenie widżetów w danym **pojemniku** (*ang. container*).

W bibliotece Qt jest pewna liczba klas służących do definiowania takich obiektów. Są one klasami pochodnymi w stosunku do klasy **QLayout**.

Klasa QLayout

Widżety powinny być rozmieszczane w obrębie dostępnej im przestrzeni w konsystencki sposób niezależnie od okoliczności (np. wtedy, gdy użytkownik zmieni rozmiary okna).

W tym celu stosuje się obiekty opisujące rozmieszczenie widżetów w danym **pojemniku** (*ang. container*).

W bibliotece Qt jest pewna liczba klas służących do definiowania takich obiektów. Są one klasami pochodnymi w stosunku do klasy **QLayout**.

Klasa QLayout jest klasą pochodną w stosunku to QObject oraz QLayoutItem. Definiuje ona pola i metody wykorzystywane przez wszystkie klasy służące do sterowania rozmieszczaniem widżetów.

Klasy pochodne w stosunku do QLayout

QHBoxLayout

Widżety są rozmieszczane w sposób horyzontalny, w porządku od lewej do prawej (jeśli używany w systemie język tego wymaga, widżety mogą być rozmieszczane w porządku od prawej do lewej).

Klasy pochodne w stosunku do QLayout

QHBoxLayout

Widżety są rozmieszczane w sposób horyzontalny, w porządku od lewej do prawej (jeśli używany w systemie język tego wymaga, widżety mogą być rozmieszczane w porządku od prawej do lewej).

QVBoxLayout

Widżety są umieszczane w pionowej kolumnie, w porządku od góry do dołu.

Klasy pochodne w stosunku do QLayout

QHBoxLayout

Widżety są rozmieszczane w sposób horyzontalny, w porządku od lewej do prawej (jeśli używany w systemie język tego wymaga, widżety mogą być rozmieszczane w porządku od prawej do lewej).

QVBoxLayout

Widżety są umieszczane w pionowej kolumnie, w porządku od góry do dołu.

QGridLayout

Widżety są rozmieszczane z wykorzystaniem prostokątnej siatki (pojedynczy widżet może zajmować wiele „oczek”).

Klasy pochodne w stosunku do QLayout (c. d.)

QFormLayout

Widżety są rozmieszczane w strukturze formularza o dwóch kolumnach (tzn. w „systemie” etykieta-pole).

Klasy pochodne w stosunku do QLayout (c. d.)

QFormLayout

Widżety są rozmieszczane w strukturze formularza o dwóch kolumnach (tzn. w „systemie” etykieta-pole).

addWidget()

Metoda, definiowana przez większość wymienionych klas, służąca do kojarzenia widżetów z pojemnikiem (poprzez obiekt rozmieszczający je).

Klasy pochodne w stosunku do QLayout (c. d.)

QFormLayout

Widżety są rozmieszczane w strukturze formularza o dwóch kolumnach (tzn. w „systemie” etykieta-pole).

addWidget()

Metoda, definiowana przez większość wymienionych klas, służąca do kojarzenia widżetów z pojemnikiem (poprzez obiekt rozmieszczający je).

Dla obiektów klas QHBoxLayout i QVBoxLayout jedynym argumentem `addWidget()` jest wskaźnik do obiektu klasy QWidget, reprezentującego komponent do rozmieszczenia, a kolejność komponentów jest określana przez kolejność wywołań `addWidget()`, np.:

```
QVBoxLayout *layout = new QVBoxLayout;  
layout->addWidget(button1); // Ten komponent będzie znajdował się na samej górze.  
layout->addWidget(button2); // Ten komponent będzie drugi od góry.
```

Rozmieszczanie widżetów z użyciem QGridLayout

Metoda `addWidget()` definiowana przez klasę `QGridLayout` wymaga dwóch dodatkowych argumentów, będących współrzędnymi komponentu na siatce (współrzędne 0, 0 reprezentują lewy górny róg), np.:

```
QGridLayout *layout = new QGridLayout;  
layout->addWidget(button1, 0, 0);  
layout->addWidget(button2, 0, 1);  
layout->addWidget(button3, 1, 0);  
layout->addWidget(button4, 1, 1);
```

Rozmieszczanie widżetów z użyciem QGridLayout

Metoda `addWidget()` definiowana przez klasę `QGridLayout` wymaga dwóch dodatkowych argumentów, będących współrzędnymi komponentu na siatce (współrzędne 0, 0 reprezentują lewy górny róg), np.:

```
QGridLayout *layout = new QGridLayout;  
layout->addWidget(button1, 0, 0);  
layout->addWidget(button2, 0, 1);  
layout->addWidget(button3, 1, 0);  
layout->addWidget(button4, 1, 1);
```

Dla komponentów zajmujących wiele oczek siatki istnieje wariant `addWidget()` o 5 argumentach. Ostatnie dwa argumenty tej metody określają **zasięg** (*ang. span*) komponentu (w poziomie i w pionie).

```
QGridLayout *layout = new QGridLayout;  
layout->addWidget(button1, 0, 0);  
layout->addWidget(button2, 0, 1);  
layout->addWidget(button3, 1, 0, 1, 2);  
layout->addWidget(button4, 2, 0);  
layout->addWidget(button5, 2, 1);
```

Rozmieszczanie widżetów z użyciem QFormLayout

Dla klasy QFormLayout preferowanym sposobem kojarzenia widżetu z pojemnikiem jest użycie (jednego z wariantów) metody `addRow()`, np.:

```
QFormLayout *formLayout = new QFormLayout;  
formLayout->addRow(tr("&Name:"), nameLineEdit);  
formLayout->addRow(tr("&Email:"), emailLineEdit);  
formLayout->addRow(tr("&Age:"), ageSpinBox);
```

Rozmieszczanie widżetów z użyciem QFormLayout

Dla klasy QFormLayout preferowanym sposobem kojarzenia widżetu z pojemnikiem jest użycie (jednego z wariantów) metody `addRow()`, np.:

```
QFormLayout *formLayout = new QFormLayout;
formLayout->addRow(tr("&Name:"), nameLineEdit);
formLayout->addRow(tr("&Email:"), emailLineEdit);
formLayout->addRow(tr("&Age:"), ageSpinBox);
```

tr()

Jeżeli to możliwe, tłumaczy ciąg znaków na bieżący język interfejsu użytkownika i zwraca wynik.

Rozmieszczanie widżetów z użyciem QFormLayout

Dla klasy QFormLayout preferowanym sposobem kojarzenia widżetu z pojemnikiem jest użycie (jednego z wariantów) metody `addRow()`, np.:

```
QFormLayout *formLayout = new QFormLayout;  
formLayout->addRow(tr("&Name:"), nameLineEdit);  
formLayout->addRow(tr("&Email:"), emailLineEdit);  
formLayout->addRow(tr("&Age:"), ageSpinBox);
```

tr()

Jeżeli to możliwe, tłumaczy ciąg znaków na bieżący język interfejsu użytkownika i zwraca wynik.

Znak & wewnątrz napisu

Powoduje, że wciśnięcie kombinacji klawisza Alt z klawiszem reprezentującym literę, przed którą stoi, jest równoważne kliknięciu myszą na dany wiersz (lub np. przycisk itp.).

Łączenie pojemnika z zestawem widżetów

Obiekt rozmieszczający widżety wraz z zestawem widżetów związanych z nim musi być skojarzony z pojemnikiem.

Łączenie pojemnika z zestawem widżetów

Obiekt rozmieszczający widżety wraz z zestawem widżetów związanych z nim musi być skojarzony z pojemnikiem.

Pojemnik jest obiektem klasy `QWidget` (lub klasy pochodnej w stosunku do niej), reprezentującym prostokątny wycinek ekranu.

Łączenie pojemnika z zestawem widżetów

Obiekt rozmieszczający widżety wraz z zestawem widżetów związanych z nim musi być skojarzony z pojemnikiem.

Pojemnik jest obiektem klasy `QWidget` (lub klasy pochodnej w stosunku do niej), reprezentującym prostokątny wycinek ekranu.

Zestaw widżetów umieszcza się w pojemniku z pomocą metody `setLayout()`, np.:

```
QWidget *window = new QWidget;
QPushButton *button1 = new QPushButton("One");
QPushButton *button2 = new QPushButton("Two");

QHBoxLayout *layout = new QHBoxLayout;
layout->addWidget(button1);
layout->addWidget(button2);

window->setLayout(layout);
```

Łączenie zestawów widżetów

Zestaw widżetów (tzn. obiekt rozmieszczający wraz z powiązаныmi z nim widżetami) może być skojarzony z innym obiektem rozmieszczającym widżety podobnie, jak pojemnik (obiekt klasy `QWidget`).

Łączenie zestawów widżetów

Zestaw widżetów (tzn. obiekt rozmieszczający wraz z powiązаныmi z nim widżetami) może być skojarzony z innym obiektem rozmieszczającym widżety podobnie, jak pojemnik (obiekt klasy `QWidget`).

Zestaw widżetów łączy się z nadrzędnym obiektem rozmieszczającym widżety z pomocą metody `addLayout()`, np.:

```
QHBoxLayout *sublayout = new QHBoxLayout;  
sublayout->addWidget(button1);  
sublayout->addWidget(button2);  
  
QVBoxLayout *Layout = new QVBoxLayout;  
layout->addLayout(sublayout);  
layout->addWidget(button3);
```

Łączenie zestawów widżetów

Zestaw widżetów (tzn. obiekt rozmieszczający wraz z powiązаныmi z nim widżetami) może być skojarzony z innym obiektem rozmieszczającym widżety podobnie, jak pojemnik (obiekt klasy `QWidget`).

Zestaw widżetów łączy się z nadrzędnym obiektem rozmieszczającym widżety z pomocą metody `addLayout()`, np.:

```
QHBoxLayout *sublayout = new QHBoxLayout;  
sublayout->addWidget(button1);  
sublayout->addWidget(button2);
```

```
QVBoxLayout *Layout = new QVBoxLayout;  
layout->addLayout(sublayout);  
layout->addWidget(button3);
```

Dla *wszystkich* widżetów skojarzonych z danym obiektem klasy `QWidget` (pojemnikiem) poprzez obiekty rozmieszczające (bezpośrednio lub za pośrednictwem innych takich obiektów) jest on obiektem nadrzędnym.

sizeHint() i sizePolicy()

sizeHint()

Metoda zwracająca obiekt klasy `QSize` określający preferowane rozmiary widżetu. Domyślnie zwraca obiekt oznaczający brak preferencji.

sizeHint() i sizePolicy()

sizeHint()

Metoda zwracająca obiekt klasy `QSize` określający preferowane rozmiary widżetu. Domyślnie zwraca obiekt oznaczający brak preferencji.

sizePolicy()

Metoda zwracająca obiekt klasy `QSizePolicy` określający skłonność danego widżetu do zmiany swojej geometrii w odpowiedzi na zmiany geometrii pojemnika (można określić oddzielnie dla kierunków pionowego i poziomego). Domyślnie zwraca obiekt oznaczający, że rozmiary zwracane przez `sizeHint()` są optymalne, ale widżet może być ściśnięty i dalej pozostanie użyteczny, natomiast rozciąganie go nie przyniesie korzyści.

Dostosowywanie rozmieszczania komponentów

```
setSpacing(), setVerticalSpacing(), setHorizontalSpacing()
```

Określają przestrzenie między komponentami w obszarze pojemnika odpowiadającym danemu obiektowi rozmieszczającemu.

Dostosowywanie rozmieszczania komponentów

`setSpacing()`, `setVerticalSpacing()`, `setHorizontalSpacing()`

Określają przestrzenie między komponentami w obszarze pojemnika odpowiadającym danemu obiektowi rozmieszczającemu.

`setStretch(n, s)`

Dla obiektów rozmieszczających klasy `QHBoxLayout` lub `QVBoxLayout` określa **współczynnik rozciągnięcia** (*ang. stretch factor*) s , odpowiadający widżetowi na pozycji n (w przypadku zwiększenia rozmiarów pojemnika widżet na pozycji n jest „rozciągany” proporcjonalnie do s).

Dostosowywanie rozmieszczania komponentów

`setSpacing()`, `setVerticalSpacing()`, `setHorizontalSpacing()`

Określają przestrzenie między komponentami w obszarze pojemnika odpowiadającym danemu obiektowi rozmieszczającemu.

`setStretch(n, s)`

Dla obiektów rozmieszczających klasy `QHBoxLayout` lub `QVBoxLayout` określa **współczynnik rozciągnięcia** (*ang. stretch factor*) s , odpowiadający widżetowi na pozycji n (w przypadku zwiększenia rozmiarów pojemnika widżet na pozycji n jest „rozciągany” proporcjonalnie do s).

`setColumnStretch()`, `setRowStretch()`

Dla obiektów rozmieszczających klasy `QGridLayout` określają współczynniki rozciągnięcia dla danej kolumny lub danego wiersza siatki, odpowiednio (licząc od zera).

Problem z układem współrzędnych

Rysując wykres funkcji zwykle jesteśmy zainteresowani określonym zakresem wartości dla zmiennej niezależnej (od x_0 do x_1) oraz pewnym zakresem wartości funkcji (od y_0 do y_1).

Problem z układem współrzędnych

Rysując wykres funkcji zwykle jesteśmy zainteresowani określonym zakresem wartości dla zmiennej niezależnej (od x_0 do x_1) oraz pewnym zakresem wartości funkcji (od y_0 do y_1).

Odpowiada to prostokątnemu podzbiorowi płaszczyzny z kartezjańskim układem współrzędnych. Tymczasem do dyspozycji mamy prostokątny obszar ekranu z innym układem współrzędnych.

Problem z układem współrzędnych

Rysując wykres funkcji zwykle jesteśmy zainteresowani określonym zakresem wartości dla zmiennej niezależnej (od x_0 do x_1) oraz pewnym zakresem wartości funkcji (od y_0 do y_1).

Odpowiada to prostokątnemu podzbiorowi płaszczyzny z kartezjańskim układem współrzędnych. Tymczasem do dyspozycji mamy prostokątny obszar ekranu z innym układem współrzędnych.

Przed narysowaniem wykresu najwygodniej jest przetransformować „ekranowy” układ współrzędnych tak, aby współrzędne w obszarze, który mamy do dyspozycji, odpowiadały zakresom wartości dla zmiennej niezależnej (od x_0 do x_1) i dla funkcji (od y_0 do y_1).

Transformacja układu współrzędnych

Skalowanie

Układ współrzędnych związany z obszarem rysunku skalujemy tak, aby zakres wartości dla współrzędnej x był odcinkiem o długości $x_1 - x_0$, a zakres wartości dla współrzędnej y był odcinkiem o długości $y_1 - y_0$. Ponadto zmieniamy znak y tak, aby oś była skierowana w górę:

```
QPainter painter(this);  
painter.scale(width() / (x1 - x0), -height() / (y1 - y0));
```

Transformacja układu współrzędnych

Skalowanie

Układ współrzędnych związany z obszarem rysunku skalujemy tak, aby zakres wartości dla współrzędnej x był odcinkiem o długości $x_1 - x_0$, a zakres wartości dla współrzędnej y był odcinkiem o długości $y_1 - y_0$. Ponadto zmieniamy znak y tak, aby oś była skierowana w górę:

```
QPainter painter(this);  
  
painter.scale(width() / (x1 - x0), -height() / (y1 - y0));
```

Translacja

Początek układu współrzędnych przesuwamy do punktu (x_0, y_0) , biorąc pod uwagę to, że przed translacją lewy górny róg okna ma współrzędne $(0, 0)$, a chcemy, żeby miał współrzędne (x_0, y_1) :

```
painter.translate(-x0, -y1);
```

Rysowanie wykresu

Przed narysowaniem wykresu przeprowadzamy transformację układu współrzędnych omówioną wcześniej.

Rysowanie wykresu

Przed narysowaniem wykresu przeprowadzamy transformację układu współrzędnych omówioną wcześniej.

Wykres rysujemy jako **linię łamaną**, obliczając wartości funkcji dla wybranego zbioru wartości zmiennej niezależnej $x_j \in [x_0, x_1]$ (np. w n symetrycznie rozłożonych punktach) i łącząc odcinkami linii prostej punkty w współrzędnych $(x_j, f(x_j))$, np.:

```
double r = -M_PI;
double krok = M_PI / 100; // Funkcję obliczamy 101 razy.
QPointF p1(r, sin(r));
QPointF p2;
for (r += krok; r <= M_PI; r += krok) {
    p2.setX(r);
    p2.setY(sin(r));
    painter.drawLine(p1, p2);
    p1 = p2;
}
```

Rysowanie podziałki i etykiet liczbowych

Do wykresu należy dołączyć podziałkę z informacją dla jakich wartości x i y narysowana jest funkcja.

Rysowanie podziałki i etykiet liczbowych

Do wykresu należy dołączyć podziałkę z informacją dla jakich wartości x i y narysowana jest funkcja.

W tym celu w odpowiednich miejscach rysunku trzeba umieścić odcinki linii prostej reprezentujące podziałkę i napisy reprezentujące odpowiednie wartości liczbowe.

Rysowanie podziałki i etykiet liczbowych

Do wykresu należy dołączyć podziałkę z informacją dla jakich wartości x i y narysowana jest funkcja.

W tym celu w odpowiednich miejscach rysunku trzeba umieścić odcinki linii prostej reprezentujące podziałkę i napisy reprezentujące odpowiednie wartości liczbowe.

Ponieważ napisy te znajdują się zwykle na zewnątrz obszaru zawierającego wykres funkcji, więc najwygodniej jest narysować je przed przeskalowaniem układu współrzędnych.

Rysowanie podziałki i etykiet liczbowych

Do wykresu należy dołączyć podziałkę z informacją dla jakich wartości x i y narysowana jest funkcja.

W tym celu w odpowiednich miejscach rysunku trzeba umieścić odcinki linii prostej reprezentujące podziałkę i napisy reprezentujące odpowiednie wartości liczbowe.

Ponieważ napisy te znajdują się zwykle na zewnątrz obszaru zawierającego wykres funkcji, więc najwygodniej jest narysować je przed przeskalowaniem układu współrzędnych.

Ponadto trzeba uwzględnić ich rozmiary tak, aby obszar zawierający wykres funkcji był odpowiednio mniejszy od dostępnego okna (tzn. część dostępnego okna przeznaczamy na narysowanie etykiet liczbowych).

Znakowe reprezentacje liczb w Qt

```
QString::number()
```

Statyczna metoda, którą można wykorzystać do otrzymania napisu odpowiadającego określonej wartości liczbowej.

Znakowe reprezentacje liczb w Qt

```
QString::number()
```

Statyczna metoda, którą można wykorzystać do otrzymania napisu odpowiadającego określonej wartości liczbowej.

W ogólności ma ona trzy argumenty:

- 1 Liczbę, której reprezentację znakową chcemy otrzymać.
- 2 Znak określający format ('f' oznacza ułamek dziesiętny).
- 3 Liczbę miejsc po przecinku (kropce).

Np. reprezentację wartości zmiennej `r` w postaci z częścią ułamkową o dwóch miejscach po przecinku (kropce) można otrzymać w następujący sposób:

```
QString::number(r, 'f', 2)
```

Drukowanie napisów

Mając napis reprezentujący liczbę można go wydrukować używając (jednego z wariantów) metody `drawText()`, np.:

```
painter.drawText(x, y, szer, wys,  
                Qt::AlignHCenter | Qt::AlignVCenter,  
                QString::number(r, 'f', 2));
```


Drukowanie napisów

Mając napis reprezentujący liczbę można go wydrukować używając (jednego z wariantów) metody `drawText()`, np.:

```
painter.drawText(x, y, szer, wys,  
                Qt::AlignHCenter | Qt::AlignVCenter,  
                QString::number(r, 'f', 2));
```

Argumenty `drawText()` oznaczają:

- 1 Współrzędne lewego górnego rogu prostokąta zawierającego napis.
- 2 Szerokość i wysokość prostokąta zawierającego napis.
- 3 Sposób wyrównania.
- 4 Napis do wydrukowania.

Obliczanie rozmiarów napisów

Mając napis reprezentujący liczbę można obliczyć współrzędne i rozmiary prostokąta, który on zajmie po wydrukowaniu, używając (jednego z wariantów) metody `boundingRect()`, np.:

```
painter.boundingRect(0, 0, width(), height(),  
                    Qt::AlignHCenter | Qt::AlignVCenter,  
                    QString::number(r, 'f', 2));
```

Obliczanie rozmiarów napisów

Mając napis reprezentujący liczbę można obliczyć współrzędne i rozmiary prostokąta, który on zajmie po wydrukowaniu, używając (jednego z wariantów) metody `boundingRect()`, np.:

```
painter.boundingRect(0, 0, width(), height(),  
                    Qt::AlignHCenter | Qt::AlignVCenter,  
                    QString::number(r, 'f', 2));
```

Argumenty `boundingRect()` oznaczają:

- 1 Współrzędne lewego górnego rogu obszaru zawierającego napis.
- 2 Szerokość i wysokość obszaru zawierającego napis.
- 3 Sposób wyrównania.
- 4 Napis do wydrukowania.

Literatura

- B. Stroustrup, *Język C++* (Wydawnictwo Naukowo-Techniczne, Warszawa 2002).
- B. Eckel, *Thinking in C++. Edycja polska* (Wydawnictwo Helion, Gliwice 2002).
- J. Blanchette, M. Summerfield, *C++ GUI Programming with Qt 4 (2nd Edition)* (Prentice Hall, Westford, 2008).
- *Qt 4.5 Reference Documentation*,
<http://doc.trolltech.com/4.5/index.html>